

θὰ τὰ γκρεμίζουσαν ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον οἱ ἄλλοι
τὴν ὥρην πού ὁ πολέμιός αὐτῆς θὰ διαλαλή
πέρα, ὡς τὰ πέρατα τῆς γῆς, πῶς σιλάβοι πιά γιὰ πάντα
θὰναί στῆς Σπάρτης τὸ ζυγὸν οἱ κοντόθοροι Ἀθηναῖοι!

*

Τότ' ἀπὸ ἄγρια ὀχλαλοῦν θάνατο λαλοῦν ἢ Πινύκα
κι' ὅλοι στὸ στόμα θέχουσαν τὸ θάνατο ὄνομά μου
μὰ θὰν' ἀργὰ γιὰτὶ νεκρὸς θὰ κοίτουμαι ἔδω πέρα
πούρχουμαι, θάνατος λαέ, ἰκέτης σου! Ἄν μιά μέρα
νικήθηκες δὲν εἶν' αὐτοὶ μὰ ἐγὼ πού ἔχω νικήσει!
Κι' ἐπ' τῆ στιγμῆ πού ἐγὼ εἶμ' ἔδω, μαζί μου ἔδω εἶν'
κ' ἡ νίκη,

ὅταν μικροὶ καὶ ταπεινοὶ κι' ἀνήμεροὶ καὶ σιλάβοι
θὰ χύνουσαν μαῦρα δάκρυα οἱ κοντόθοροι Ἀθηναῖοι!

Παρίσι, Νοέμβριος 1908.

ΚΟΥΛΟΥΒΑΤΟΣ

ΛΟΓΟΙ ΚΙ' ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

ΑΝΘΙΣΜΑΤΑ

Καρδιά τοῦ μεσημεριοῦ. Θανατερό λι-
πῦρι. Τὸ φεῖδι λαχανιάζει μέσ' τὰ ρεῖπια ξα-
πλωτό. Μὲ πηγὲς ἀπ' τὸ χέρι καὶ μὲ πηγὲς
ἀπὸ γάτου στήν πορτοκαλιά, τὴν ἀνθοσκέ-
παστη.

— Ἄκου τί ἤσυχία! μοῦ εἶπες. Μόνη ἢ
πορτοκαλιά σπαράζει κάποτε. Μέσῳ στήν ἄ-
πειρη γαλήνη πέφτουμε τ' ἀνθόφυλλά της σά
σταλαματιές. Τ' ἀνθάκια τὰ λευκά της μοιά-
ζουσαν μὲ μάτια πού ποροῦν καὶ κλαίνε. Καὶ
χύνουσαν τὰ δάκρυα ἕνα ἕνα, σὰ νὰ τὰ με-
τροῦν καὶ νὰ τὰ νοιάζονται.

Τῶν λουλουδιῶν ἢ ἄγρια, πού ζοῦσαν καὶ
πεθαίνουσαν, μὰς ἔπινε.

— Μὴ σὲ βαρυνθῆναι, μοῦ εἶπες, ἀν-
τὸς ὁ μυριόθάνουσαν τῶν λουλουδιῶν. Εἶναι
γιατὶ ἢ ζωὴ πληθαίνει στὸν κόρφο τῆς πορτο-
καλιάς. Καὶ σὲ καρπῶν πλημμύρα θὰ ξεσπάσει.

Ἐσκυψες καὶ μὲ φίλησες. Μοῦ φάνηκε
πορτοκαλιάνθι μύριζε τὸ στόμα σου. Καὶ τὰ
φιλιά σου σὰν ἀνθόφυλλα ἕνα ἕνα πέφτανε στὰ
χεῖλιά μου. Μοῦ φάνηκε πῶς θὰ πεθάνης ἀπὸ
τὰ πολλὰ φιλιά, πού μοῦδίνες. Χλωμά ἦτανε
τὰ χεῖλιά σου, κ' εἶπα νὰ μὴν πεθάνης.

Ἐπειτα θυμήθηκα τί εἶπες γιὰ τῶν λου-
λουδιῶν τὸ θάνατο. Καὶ σ' ἄρπαξα κ' ἐγὼ
στήν ἀγκαλιά μου.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ

Z. ΜΑΚΡΗΣ

ΤΑ ΣΗΜΕΡΝΑ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ *

ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ

ΣΚΗΝΗ VI

ΓΙΑΤΡΟΣ, ΚΡΥΔΕΟΣ, ΚΩΣΤΑΣ, ΝΙΚΟΣ

ΚΡΥΔΕΟΣ. — Καλημέρα σας

ΓΙΑΤΡΟΣ. — Καλημέρα, γιατρέ.

ΝΙΚΟΣ. — Καλημέρα, γιατρέ.

ΓΙΑΤΡΟΣ. — Τί νέα; Ἐγὼ τὰ εἰσέλασα ὅλα.

ΚΡΥΔΕΟΣ. — Κ' ἐγὼ φρόντισα γιὰ τὰ φίλά,

τοῦ μίλητα γιὰ τὴν ἀμοιβή σου. Ἀῦριο θὰ πληρω-
θῆς. Ἐχει ἕνα φόβο, πού ἢ βεβαίω μού κάμνει κακὸ
νὰ τὸν βλέπω. Τὴν ἐβεβαίωσα ἡμῶς, ὅτι κανένας
κίνδυνος δὲν ὑπάρχει. Πρὶν νὰ ὑποβληθῆ εἰς τὴν ἐγ-
χείρησιν, θέλει, λέγει, νὰ σ' ἐξετάσῃ ἑσένα, γιὰ

*) Ἡ ἀρχὴ πού στὸν ἀριθ. 324.

ΕΝΑΣ ΝΕΟΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ*)

Στὸ «Διεθνὲς ἑβδομαδιαῖο ἐπιστημονικὸ, καλλιτεχνικὸ
καὶ τεχνικὸ περιοδικὸ» τοῦ Βερολίνου δημοσίευσεν ὁ κ. Krum-
bacher διατριβὴν γιὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐκδόσεως ἱστορικοῦ λε-
ξικοῦ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, πού ἀποφασίστηκε ἀπὸ τὴν
ἑλληνικὴν κυβέρνησιν. Ἀπὸ τὴν διατριβὴν αὐτῆν, πού θὰ εἴ-
τανε καλὸ ἂν τὴν διαβάζοντες οἱ διάφοροι Μιστριωτοπλήχιοι.
δημοσιεύουμε γιὰ τοὺς ἀναγνώστες τοῦ «Νουμά» δύο τρι-
καμμάτια γιὰ νὰ ἴδουσαν πῶς τὸ παίρνουν τὸ σπουδαῖο αὐτὸ
ζήτημα οἱ ἀσλαβοπληρωμένοι λόγοι τῶν ξένων πανεπι-
στημίων.

ἌΤι σχέδιο τῆς ἐκδόσεως μεγάλου ἔργου, πού νὰ
περιλαμβάνῃ τὴν ἱστορίαν ὅλου τοῦ λεχτικοῦ τῆς
ἑλληνικῆς γλώσσης ἀπὸ τὸν Ὅμηρον ἕως σήμερον
εἶναι πολὺ σημαντικόν. Το σχέδιο αὐτὸ ζεπεριῆ καὶ
τὴν πρότασίν μου πού ἔκανα στὰ 1904 στὸ Λον-
δίνο κατὰ τὴν πρώτη συζήτησιν γιὰ τὴν «Ἑλληνικὴν
Θησαυρίαν» πού ἤθελε νὰ βγάλῃ ἡ British Aca-
demy, καὶ πού τὴν ξαναποστήριξα καὶ κατὰ τὴν
συνεδριάζουσαν τῆς ἐπιτροπῆς στὰ 1906 στὴ Βιέννη ἢ
ἰδέα μου τότες εἶτανε νὰ μὴ τελειώσῃ τὸ λεξικὸν μὲ
τὸν 6 αἰῶνα μ. Χ., ἀλλὰ νὰ περιλαμβάνῃ καὶ ὅλη
τὴν Βυζαντινὴν ἑποχὴν. Τὸ δυσχερὲστο μόνον εἶναι,
πού οἱ δυσκολίες μᾶς τέτοιαι δουλειᾶ ἀξιάζουν
ὅσο περισσότερο ἀπομακρύνονται κανεὶς ἀπὸ τοὺς
κλασσικοὺς χρόνους, γιὰτὶ μόνον γιὰ τὴν ἀρχαίαν
ἑποχὴν ἔχουμε ἀρκετὰς προκαταρκτικὰς ἐργασίας,
ἐνὸς ὁλόκληρου σχεδὸν λείπουν γιὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς
χρόνους.

Πολλοὶ ἴσως νὰ ἀποροῦσαν γιὰ τὴν ἰδέαν νὰ ἐνωθῇ
ἡ ἑλληνικὴ γλώσσα σὲ ἕνα λεξικὸν στὴν ἀρχαίαν,
μεσαιωνικὴν καὶ νέα τῆς περιόδου. Ἡ συνδρομὴ τῶν
ποιητικῶν λέξεων τοῦ Ὀμήρου καὶ τοῦ Διογύλου,
τῶν φιλοσοφικῶν λέξεων τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀρι-
στοτέλους μὲ αὐτὰς, τῶν «χρυσίων» μεσαιωνικῶν
ποιημάτων καὶ τῶν κληρικῶν τραγουδιῶν θὰ φεί-
νεται ἴσως σὲ πολλοὺς ἀνόητο. Κάποια τεχνικὴ
δυσκολία θὰ προκύβῃ καὶ ἀπὸ τὴν τυπικὴν καὶ
φθογγολογικὴν ἀλλαγὴν τῶν λέξεων, ἐπειδὴ γι'
αὐτὰς ἡ ἴδια λέξις πρέπει νὰ ἀναφέρεται σὲ δύο ἢ
τρεῖς μέρη. Σὲ τέτοιαις περιπτώσεσιν ὅμως μπορεῖ νὰ
γίνῃ μεταχειρίσασθαι τῆς ἀκαδραμῆς, λ. χ. ἕνα

*) Internationale Wochenschrift für Wissenschaft
Kunstn-Technik». 19 τοῦ Δεκεμβρίου 1908.

θέλη κανένας νὰ βῆ τὸ ἀνὰ ἢ πικραπέλεται στ
«ἕνα», ἀπὸ τὸ «μάτι» στὸ «ὄμματιον». Ἴσως με-
ρικοὶ νὰ μᾶς ποῦσαν, ὅτι ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ καὶ ἡ
νεοελληνικὴ ἀποτελοῦσαν δύο διαφόρους γλωσσικὰς μορ-
φὰς ἂν καὶ φαίνεται ἀκόμα ἡ γλωσσικὴ τῆς ἐνό-
τητα, καὶ ὅτι μᾶς ποῦσε ἀκόμα, ὅτι κανένας δὲ
σκέφτηκε τὴν λατινικὴν καὶ τὴν ἰταλικὴν νὰ ἐνώσῃ
σὲ ἕνα λεξικόν, ἂν καὶ οἱ δύο αὐτὰς γλώσσαις μὲ ὅλη
τὴν διαφορὰν τῶν, πού τὴν ἐγένετο ὁ χρόνος, κατὰ-
γονται ἀπὸ τὴν ἴδιαν μητέρα. Στὰ τελευταῖα ὅμως
ἔχουμε νὰ ἀπαντήσομεν ὅτι ἡ ἰταλικὴ γλώσσα σὲ
πολλὰ, στὴ φωνητικὴν καὶ πρὸ πάντων στὴν ὀρθο-
γραφίαν τῆς, περισσότερο διαφέρει ἀπὸ τὴν λατινικὴν
παρὰ ἡ νεοελληνικὴ ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν. ἕνα
φανερὸν φαινόμενον, πού ἐξηγεῖται μὲ τὸ, ὅτι στὴν Λατινικὴν
Δύση ἡ πολιτισμὸς εἶχε ἀλλάξῃ πρὸ προηγήτων τῆ
μορφῆς του πρὸς τὴν ἑλληνικὴν Ἀνατολήν, ὅπου τὸ
συντηρητικὸν Βυζαντινὸν κράτος διατηροῦσε ἕως τὸν
15 αἰῶνα τὴν πικραδίαν.

Κατὰ βάθος ὅμως τὸ ζήτημα αὐτὸ δὲν μπορεῖ
νὰ λυθῇ μὲ τὴν θεωρίαν, γιὰτὶ κυρίως εἶναι ζήτημα
τῆς πράξεως. Δὲν μπορεῖ κανένας νὰ ἀρνηθῇ ὅτι τὸ
μάξιμα ὅλων τῶν λέξεων τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης
ἀπὸ τοὺς πρὸ ἀρχαίους χρόνους ἕως σήμερον εἶναι
πᾶρα πολὺ ὀφέλιμο. Μεγάλη πρὸ πάντων εἶναι ἡ
ὀφέλιμα μᾶς τέτοιαι ἐπιστημονικὴ ἐξέτασις, πού
γεφυρώνει ὅλους τοὺς φραγμοὺς τοῦ χρόνου, σὲ
ἀνάγει τὴν λέξιν, πού ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν ἕως σήμερον
ἔχουμε διατηρηθῆ ἢ μόνον τὴν ἢ σὲ καλλιὰ
ἀπόθεσιν. Οἱ σ' ἕνα ἱστορικὸν λεξικὸν ἐξηγημένον ἀλ-
λαγῆς τοῦ τύπου καὶ τῆς σημασίας θὰ ἀπεικονίζουσαν
πολλὰς φορὰς σπουδαίαν μεταβολὴν στὴν πνευματικὴν
ζωὴν καὶ στὴν τύχην τοῦ ἔθνους. Πολλὰς ἀρχαίας λε-
ξῆς θὰ μᾶς δώσουσαν ἐξήγησιν γιὰ τὸ μεταχειρίσασθαι
τῶν νέων λέξεων καὶ ἀντίστροφον θὰ βροῦμε ἀπὸ τὸ
νέον μεταχειρίσασθαι πολλῶν λέξεων τὴν ἀρχαίαν ἀρ-
χαίαν σημασίαν. Ὅτι ἡ σημασία ἀρχαίων ἑλληνικῶν
λέξεων πολλὰς φορὰς ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸ μεσαιωνικόν
καὶ νέον τῶν μεταχειρίσασθαι, ζερεῖ ἢ καθέναις πού ἔχει
μελετήσῃ βυζαντινὰ ἢ νεοελληνικὰ κείμενα μὲ τὸ
ἀρχαιοελληνικὸν λεξικόν.»

*

Πᾶρα κάτω μιλάει ὁ κ. Krumbacher γιὰ τὴν
ξέναις λέξεσιν :

«Πρὸ δύσκολον εἶναι τὸ πρᾶμα, ἀναρρογικὸν σ
ξέναις λέξεσιν καὶ στίς ξέναις φθογγολογικὰς σύνθεσιν,

μερικὰ πράγματα. Ποιὸς ξέρει, ποιὸς τὸν φόβος.
ΓΙΑΤΡΟΣ. — Ἐν οἷα σου, γιατρέ, ἄς τὸν
παραλάβω ἐγὼ μιά φορὰ καὶ τοῦ διαλύω ὅλους τοὺς
φόβους πού μπορεῖ νὰ ἔχει.

ΚΡΥΔΕΟΣ. — Μοῦ ἐπιτρέπεις νὰ ἐπιθεωρήσω
μιά στιγμὴ τὴν κλινικὴν σου;

ΓΙΑΤΡΟΣ. — Σὲ παρακαλῶ, ἀρίστε.

ΚΡΥΔΕΟΣ. — Ἄ! ἔχεσασ. ἠέληθ' ἢ ἕνας
φίλος σου μζζύ.

ΓΙΑΤΡΟΣ. — Δὲν πειράζει, ἄς ἔλθῃ ὅποιος
θέλει.

(Μπαίνουν στὸ ἄλλο δωμάτιον)

ΣΚΗΝΗ VII

ΚΩΣΤΑΣ, ΝΙΚΟΣ

ΝΙΚΟΣ. — Πολὺ ἐρεθισμένον τὸν βλέπω σὴ
μέρα τὸν ἀδελφόν σου.

ΚΩΣΤΑΣ. — Εἶναι ζωὴ αὐτῆ πού κάμνει;
Νὰ σοῦ πῶ, Νίκο, ἡ ἀντοχὴ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου
εἶναι ἀνήκουστο πρᾶγμα.

ΝΙΚΟΣ. — Δὲν ξέρω, ἀλλὰ μοῦ φαίνεται ὅτι
δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀφίνεις μόνον, Κώστα. Καὶ μάλι-
στα ἂν ἐγὼ ἤμουνα στὴ θέσιν σου θάγρηφα τῆς μη-
τέρας σου νὰ γυρίσῃ πίσω. Ἡ Αἰλή, ἐπὶ τέλους
μζζ εἶναι μὲ τίς θεαίς της.

ΚΩΣΤΑΣ. — Δὲν ἀφίνει ὁ γιατρός.
ΝΙΚΟΣ. — Τότε ἄς πηγαίνει κ' ἐκεῖνος στὴν
ἐξοχὴν, νὰ ξεσκασῇ λίγο.

(Χτυπᾷ τὸ κουδούνι τῆς ἐξόδου. Τρέχει ὁ Κώ-
στας κ' ἀνοίγει).

ΣΚΗΝΗ VIII

ΝΙΚΟΣ (μόνος)

(Ἐρχεται ὁ ἄρρωστος μὲ δεμένον τὸν λαιμό, συνο-
δευόμενος ἀπὸ κούποιον).

ΣΚΗΝΗ IX

ΚΩΣΤΑΣ, ἈΡΡΩΣΤΟΣ, ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ ἈΡΡΩ-
ΣΤΟΥ, ΝΙΚΟΣ

ΚΩΣΤΑΣ. — Ἄριστε, καθέστε. Τώρα θάβῃ
ὁ γιατρός. Εἶναι μέσα μὲ τὸν κ. Κρυδέον.

(Ὁ ἄρρωστος, ἀφοῦ χαρτεῖσθαι σιγανὰ, κάθη-
ται μὲ τὸν λαιμὸν ἀκίνητον. Ὁ Κώστας πηγαίνει στὴ
παρακείμενον δωμάτιον καὶ εἰδοποιεῖ τὸν γιατρόν. Μπαί-
νουν οἱ δύο γιατροί).

ΣΚΗΝΗ X

ΚΩΣΤΑΣ, ΝΙΚΟΣ, ἈΡΡΩΣΤΟΣ, ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ
ἈΡΡΩΣΤΟΥ, ΓΙΑΤΡΟΣ, ΚΡΥΔΕΟΣ
ΓΙΑΤΡΟΣ. — Καλῶς τὸν. Ἐἶ πῶς τὰ πᾶμε;

πού μπήκανε στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα κατὰ τοὺς ρωμαϊκοὺς, βυζαντινοὺς καὶ τουρκοὺς χρόνους. Πολλὲς ἀπ' αὐτὲς δὲ εἶναι εὐκόλο νὰ τὴς βάλῃ κανεὶς κοντὰ στὶς ἀρχαῖες ἑλληνικὲς λέξεις, ἐπειδὴς τοῦτο θὰ εἴτανε πολὺ ἀσυνείδητο καὶ ἐνοχλητικόν. Θὰ μπορούσε ἴσως κανεὶς νὰ τὴς βάλῃ σὲ ξεχωριστὸ τόμο· αὐτὸ ὅμως θὰ προξενούσε μεγάλη θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ ζημίαν· ἡ ἐνιακία ἐπισκόπησι τῆς ἑλληνικῆς πνευματικῆς ζωῆς θὰ ἐβλαφτόταν· θὰ παρουσιαζόταν ἕνας διωγμὸς, πού ὅμως στὴ λαϊκὴ ψυχὴ δὲν ὑπῆρχε, ἐπειδὴ αὐτὴ τὰ ξένα στοιχεῖα, ἅμω μπήκανε στὴ ντόπια γλῶσσα, δὲν τὰ θεωροῦσε πιά γιὰ ξένα. Καὶ στὴν πράξιν τέτοιο πρᾶγμα εἴτανε πολὺ δύσκολον—πού ἔπρεπε κανένας π. χ. νὰ βάλῃ τὶς λατινικὲς λέξεις πού ἀπὸ τοὺς προχριστιανικοὺς χρόνους εἶχαν μπῆ στὴ γλῶσσα καὶ νομιζόντανε ἀπὸ τότες γιὰ ντόπιες λέξεις; Δὲ θὰ ταίριαζε σ' ἕνα ἐπιστημονικὸν λεξικόν, πού πρέπει νὰ ἐξηγήσῃ τὰ γεγονότα μὲ δλωσδιόλου ἀντικειμενικὸν τρόπον, τὸ ξεχώρισμα ὅλου τοῦ λεχτικοῦ σὲ μὲν ντόπια «ἀριστοκρατικὴ» καὶ σὲ μὲν ξένη «χυδαίαν» ἑμάδα. Δὲ θὰ εἴτανε τίποτε λιγώτερον καρὰ ἕνα ξανακύλισμα στὴν παραζῆνη μέθοδον τοῦ Σκαρλάτου Βυζαντινοῦ, πού ἐπρόσπεσε στὸ νεοελληνικόν του λεξικόν (πρῶτη ἐκδόσις, Ἀθήναι, 1835) μὲ λίστα ἀπὸ κείνης τὶς λέξεις πού εἴτανε κατὰ τὴ γνώμην τοῦ «ἀγιά πέταλιν». Βιβλικαὶ θὰ συνηθίσῃ κανεὶς γλήγορον καὶ σὲ αὐτὸ τὸ «ἀνακάτωμα» πού θέλει νὰ δεχτῆ, εὐγενικὰ φερόμενον, τὸ νέο λεξικόν.»

Κατὰ τὴ γνώμην τοῦ κ. Krumbacher, θὰ εἴτανε ὡστόσο τὸ ξεχώρισμα τῶν ξένων λέξεων σὲ ἰδιαιτέρον τόμον τὸ πρῶτον βῆμα γιὰ τὸ κομμάτισμα τοῦ ἔργου σὲ πολλὰ εἰδικὰ λεξικά, γιὰτὶ τότε πρέπει νὰ βάλουμε ξεχωριστὰ γιὰ λόγους συνέπειας καὶ τὸ λεχτικὸν τῆς ἐπικῆς, τῆς ἱστορίας, τῆς φιλοσοφίας, τῆς γυμναστικῆς κτλ. Ἄλλη συνέπεια θὰ εἴτανε καὶ ἕνα χρονολογικὸν ξεχώρισμα, τουλάχιστον γιὰ τὴ βυζαντινὴν καὶ νεοελληνικὴν περίοδον, ἐπίσης θὰ εἴχαμε καὶ ἕνα εἰδικὸν λεξικόν γιὰ τὰ κύρια ὀνόματα. Τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἴναι ὅτι δὲ θὰ ἔχομε ἕνα δλοκύριον ἔργο, ἀλλὰ καμμιά ντουλίνα ἀπὸ εἰδικὰ λεξικά.

Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι στὴν ἑλληνικὴν ἡ ξεχωριστὴ θέσις τῶν λέξεων καθὲ φιλολογικῶν εἰδῶν (Literaturgattung) παίζει μὲγᾶλον ρόλον· καθὲ εἶδος ἔχει τὸ ἰδιαιτέρον του μεταχειρισμὸν καὶ τὸ δικόν του

λεχτικόν. Ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος ὅμως ἔχουμε αὐτὰ τὰ φιλολογικὰ εἶδη πολλὰ καὶ ἀμεταξὺ τους, ὅπως καὶ μὲ τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν. Ἐξὸν ἀπ' αὐτὰ μπαίνουν ποιητικὲς λέξεις στὸν πεζὸν λόγον καὶ ἀντίστροφα, φιλοσοφικὸν ἔργον μπαίνουν στὴν ἱστορίαν κτλ. Τὸ φαινόμενον αὐτὸ ὑπῆρχε καὶ στὴν ἀρχαίότητα καὶ πολὺ περισσότερο στὸς ὑστεροὺς χρόνους. Ἡ μέθοδος τῶν εἰδικῶν λεξικῶν θὰ μᾶς ἐδείχνε τὴν διάπλασιν ἑνὸς ὀρισμένου γλωσσικοῦ τρόπου σὲ καθὲ φιλολογικῶν εἶδος, δὲ θὰ μᾶς παρίστανε ὅμως τὴν ἐπίδρασιν τῶν διαφόρων εἰδῶν μεταξὺ τους. Καὶ τὸ πῶς σπουδαῖον, μὲ τὴν μέθοδον τοῦ ξεχωρίσματος δὲ θὰ μπορούμε νὰ διακρίνομε τὴν γλωσσικὴν ἐξέλιξιν τῆς ἑλληνικῆς ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἴσαμε σήμερον.

Γενικὰ ὑπάρχουν γιὰ τὴν μέθοδον τοῦ ξεχωρίσματος τοῦ ἔργου σὲ πολλὰ εἰδικὰ λεξικά τόσες ἀνυπερβλήτες δυσκολίες, ὅστε αὐτὲς δὲ θὰ μᾶς ἀφήτουνε οὔτε ὕστερα ἀπὸ τὴν περὶ τὴν ἔργον μὲ τὴν μέθοδον αὐτὴν γιὰτὶ ποιὸς θὰ προτιμήσῃ ἀντὶ ἑνὸς μεγάλου γενικοῦ λεξικοῦ δέκα μικρὰ εἰδικὰ λεξικά, ὅπου θὰ βρισκῆται ἀπερδεμένος τὴν ἀναζήτησιν τῶν λέξεων καὶ στὸ συνδυασμὸν τους;

Καὶ μήπως θὰ εἴτανε τουλάχιστον τὸ ξεχώρισμα μὴ πρόδοις γιὰ τὴν λεξικογραφίαν; Καὶ τώρα ἔχομε εἰδικὰ λεξικά τῆς ἑλληνικῆς ὁσὸν θέλετε· π. χ. γιὰ τὸν Ὀμηρον, τὸν Αἰσχύλον, τὸν Σοφοκλῆν, τὸν Θουκυδιδῆν, γιὰ τὰ ἱερὰ βιβλία, καὶ γιὰ ὀρισμένους ἐποχάς, ὅπως γιὰ τὴν ἀρχαιότητα, τὸ μεσαίωνα καὶ τοὺς νεωτέρους χρόνους. Γι' ὅλους αὐτοὺς καὶ ἄλλους ἀκόμα λόγους πρέπει κανένας νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ἰδέαν ἑνὸς ἐνιακοῦ καὶ γενικοῦ λεξικοῦ. Ἐνας τέτοιος θησαυρὸς θὰ παρίστανε ὅλην τὴν ἱστορίαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, μὲν ἱστορίαν χιλιόχρονων ἀγῶνων, μὲν σειράν βλαβερῶν μεταβολῶν στὴν πολιτικὴν, θρησκευτικὴν καὶ κοινωνικὴν, στὴν πνευματικὴν καὶ ὁλικὴν ζωὴν, καὶ θὰ δείξῃ φανερά, ὅτι μὲ ὅλες αὐτὰς τὶς μεταβολὰς καὶ μὲ ὅλο τὸ ἀνακάτωμα ἑλληνικοῦ καὶ ξένου αἵματος ὁ ἑλληνικὸς λαὸς διετήρησε τὴν φυλετικὴν καὶ γλωσσικὴν του ἐνότητα.

*

Στὸ ἐπιχείρημα τῶν κακοθελητῶν γιὰ τὴν ἰλαττωματικὴν τῶν περισσοτέρων ἐκδόσεων ἑλληνικῶν κειμένων καὶ ὅτι γι' αὐτὸ δὲν εἶναι ἀκόμα καιρὸς γιὰ τὴν ἐκδόσιν ἑνὸς τέτοιου ἔργου, ἀπαντᾷ ὁ κ. Krumbacher, ὅτι ὁ ἐπιστημονικὸς θησαυρὸς εἶναι περισσότερο μέσον γιὰ τὴν ἐρευνᾶν καρὰ σκοπὸς,

καὶ ὅτι ἕνα ἀπὸ τὰ πῶς σπουδαῖα του ἔργου εἶναι νὰ βοηθᾷ τὸν φιλόλογον στὴν κριτικὴν καὶ στὴν ἐρμηνείαν.

Ἀπὸ ὁ σοφὸς Βυζαντινολόγος ἀναπτύσσει ἀκόμα πλατιὰ τὴν γνώμην του γιὰ τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὅποιον πρέπει νὰ γίνῃ τὸ μάζεμα τῶν λέξεων γιὰ τὸ μὲγᾶλον ἔργο τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως, καταλήγει στὸ τέλος τῆς ὥρας του διατριβῆς στὴν εὐχὴ νὰ ἰδρῶθῃ στὴν Ἑλλάδα μὲ Ἄκαδημία, ἀπὸ μάλιστα καὶ τὰ περισσότερα κράτη τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης, ὅπως ἡ Ρωσσία, Ρουμανία καὶ Σερβία ἔχουν ἀπὸ πολὺν καιρὸν. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κ. Krumbacher ὑπάρχουν στὴν Ἑλλάδα ἀρκετοὶ λόγιοι, πού θὰ στολίζανε μὴν Ἄκαδημία. Θὰ εἴτανε πολὺ λυτῆρὰ γιὰ τὴν Ἑλλάδα, ἐν δὲν μπορούσε στὰ 1921 νὰ γινετῆ μὲ τὴν ἐκδόσιν τοῦ Θησαυροῦ τῆς ἑλλ. γλώσσας καὶ τὴν ἰδρῶσιν μιᾶς Ἀκαδημίας Μονάχου ἔπρεπε πρῶτον—καὶ σ' αὐτὰ ποιὸς δὲ θὰ δώσῃ δικαίον στὴν εὐλικρινῆ φιλέλληνι;—νὰ πᾶψουνε οἱ προσωπικοὶ καυγάδες· μετὰξὺ τῶν ἐπιστημονικῶν ἔπρεπε πρῶτον νὰ ἀναγνωριστοῦνε οἱ νέοι δρόμοι πού πῆρε ἡ ἐπιστήμη καὶ ὅλοι οἱ ἐπιστήμονες νὰ ἐνωθῶνε γιὰ τὸν νέον ὑψηλὸν κοινὸν σκοπόν.

Μὲ αὐτοὺς τοὺς αἰετοὺς δρόμους ἐνοεῖ ὁ κ. Krumbacher βέβαια, ἀνάμεσα στὰ αἴτια, καὶ τὴν νίκην τῆς δημοτικῆς γλώσσας, ὡς ἀλλοθίνης γλώσσας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἡ ὁποία μὲ ὅλες τὶς ἀπειλὰς καὶ συκοφαντίας τοῦ ἀντραγάτη ἐθνικῶν γλωσσικῶν λειψιδίων καὶ Σιάς, προσοδεύει, ἐπειδὴ ἔχει γιὰ βοηθὸν τὴν Ἀλήθειαν καὶ τὴν Ἐπιστήμην!

A. STEINMETZ

ΤΑ ΠΡΑΤΗΡΙΑ

ΤΗΣ ΛΑ·Γ·ΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Μετεφύθησαν εἰς τὴν ὁδὸν Σταδίου 43 ἐντὸς τοῦ Χρυσοῦ Οἴκου (Maison Dorée) τοῦ μεγάλου Κατοπτροποιείου τοῦ κ. Α. Π. Εὐαγγελίου, ἐναντι Στοῦς Ἀρδακείου.

Ἔχομε κουράγιο;

ΚΡΥΔΕΟΣ Ὅσο γι' αὐτὸ, βεβαίως κ' ἔχομε κουράγιο. Τὸ πῆρε βλάβην, ἀπέφυκον. Ἄλλως τε ἡ ἐγγείρησις εἶναι ἐντελὴς ἀκίνδυνον καὶ θὰ ἦταν παράξενον νὰ φοβᾶται κανεὶς.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ (Μιλῶ ἀργά, ἀργά). — Δὲν μοῦ λένε, γιὰτὸν, θὰ μὲ κοιμήσῃτε πρῶτον ἢ θὰ κάμνετε τὴν ἐγγείρησιν ἐστὶ χωρὶς ναρκωτικόν.

ΓΙΑΤΡΟΣ Νὰ σὰς πῶ. Ὅπως θέλετε. Εἶναι τόσον ἀσπῆκτον αὐτὴ ἡ ἐγγείρησις, ὅστε τὴν κάμνομε ὅπως θέλει ὁ πόνερας. Τώρα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ ἐγγείρησις γίνονται ἀφοῦ χλωροφορμισθῇ ὁ φρουστος ἄλλ' ὅχι ἐστὶ θέλετε.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ. — Ὅχι, ὅχι, γιὰτὸν, καμῆ στέ με...

ΓΙΑΤΡΟΣ. — Ἄλλως τε σήμερον τὸ χλωροφόρμιον ἔγινε κοινόντατον. Καὶ στὴν παραμικρότερην ἐγγείρησιν τὸν φρουστον πᾶν κοιμᾷται.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ Καλλίστερον ὅστι, γιὰτὸν... καὶ λίτερον νὰ μὲ χλωροφορμισθῶ.

ΓΙΑΤΡΟΣ. Ὅπως θέλετε, ἐστὶ δὲν θὰ νιώσετε καὶ τίποτε.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ. — Καὶ κατὰ τέλος θὰ σὰς ρωτήσω γιὰτὸν.

ΓΙΑΤΡΟΣ. — Λέγετε.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ. — Εἶναι ἀλήθεια, πού λέγουσιν ὅτι ἐδῶ (δείχνει τὸ πλάγι τοῦ λαιμοῦ του) ὑπάρχει μὴν φλέβα, ἡ ὁποία συγκοινωνεῖ κατ' εὐθείαν μὲ τὴν καρδίαν.

ΓΙΑΤΡΟΣ. — Ὅλες οἱ φλέβαι συγκοινωνοῦν μὲ τὴν καρδίαν.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ. — Ναι, ἀλλὰ αὐτὴ εἶναι ἐξαιρετικὴ. Καὶ ὅταν, λέγουσιν, στὴν ἐγγείρησιν δὲν προσέξῃ ὁ γιὰτὸν καὶ κοπῆ αὐτὴ ἡ φλέβα ἐπέρχεται ὁ θάνατος ἀποροιαῖος.

ΓΙΑΤΡΟΣ. Παρηκῶδία. Εἰ ὅλας τὰς ἐγγείρησις ὁ γιὰτὸν βεβαίως ὀφείλει νὰ προσέξῃ ἄλλὰ μὴν ἀνησυχῆτε. Φόβος κανένας δὲ ὑπάρχει. Σὰς ἐνανακαμῶσιν καὶ πάλιν, ἡ ἐγγείρησις αὐτὴ εἶναι ἀσπῆκτον.

ΝΙΚΟΣ. — Ὅταν σὰς λέγει ὁ γιὰτὸν ὅτι φόβος δὲν ὑπάρχει.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ. — Ὅταν κοῦδρατῆται νὰ φύγω. Φοβεῖμαι! Φοβεῖμαι! (Σταυρῶνται αἰγὰ, σιγὰ καὶ κίναει νὰ φύγῃ, κατ' αὐτὸ τὸ διάστημα μιλᾷ ὁ Νίκος τοῦ Κόστα).

ΝΙΚΟΣ. — Γιὰ ραγιάσου νὰ φύγῃ κ' αὐτός. Ἡ μόνη ἔλπις τοῦ γιὰτρου.

ΚΩΣΤΑΣ. — Ἄ! ὅχι! Ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ πρέπει νὰ μᾶς ξεφύγῃ.

ΝΙΚΟΣ (Προχωρεῖ πρὸς τὸν ἄρρωστο). — Τί φοβᾶσαι βρ' ἀδελφε; Οἱ ἐγγείρησις σήμερον καὶ ἀντησαν παιδιδικαί. Τί εἶναι τάχα; Μὴ νυστερὰ καὶ τελείωτε. Ναί... Τί, προλλίτες ὁ γιὰτρός ἔκαμε μὴ ἐγγείρησιν σὶν ἐξέδεξό μου καὶ σὲ βεβαίως τόσο γλήγορα ἔγινε καὶ μὲ τέτοιον ἐπιτυχίαν, πού ἀκόμη δὲν μ' ἔπει νὰ πιστεύω κ' ὁ ἴδιος ὅτι ἔκαμε ἐγγείρησιν.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ. — Καὶ τί εἶχε;

ΝΙΚΟΣ. — Τί εἶχε; Τί εἶχε; Appendicite.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ. — Καὶ εἶναι σίβαν αὐτῆ;

ΝΙΚΟΣ. — Πολυ σίβαν.

ΚΡΥΔΕΟΣ. Δὲν βεβαιεῖται κανένας, ὅστε πρέπει νὰ τὸ σκέπτεται. Ὑποθέτω νὰ ἔχῃ ἐμπιστοσύνην σὲ μὴν! Δὲν εἶναι ἐστὶ.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ. Βέβαιον, δὲν φοβᾷται.

ΛΙΑΟΣ. — Ὅχι, ἀδελφε! Δὲν πᾶθῃ κανεὶς. Μία πού τὸ ἀποφᾶσται, ἄρτε πᾶν ἄρτε καὶ πᾶνε μῆσα. Ἐπὶ τέλος νηπιου καὶ κομῆται.

ΓΙΑΤΡΟΣ. — Ὅχι, ὅχι. Νὰ σὰς πῶ, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ στέργω νὰ κάμω τὴν ἐγγείρησιν ἕνευ τῆς θελήσεώς σου.